

Babilon

Po divjaškem izropanju in padcu Ura leta 2006 pr.n.š. so semitsko govoreči Amoriti pod vodstvom Išbierra ustanovili močno dinastijo, ki je vladala v Isinu več kot dve stoletji. Nekaj let prej se je neka druga semitsko govoreča dinastija uveljavila v Larsi in vzdržala nekoliko dlje; obe dinastiji sta vzporedno vladali Babiloniji celo stoletje - dokler ni zagospodovala neka tretja dinastija, ki se ji prejšni dve nista postavili po robu, katere člani so bili še bolj semitsko govoreči Amoriti v Babilonu v začetku 19 stl. pr.n.š.

Obenem je Larsa pod Rimisom "pravim pastirjem", že zgodaj v 19 stl. pr.n.š. premagala Isin in postala edina pomembnejša tekmica Babilonu v boju za prevlado v deželi.

Hammurabi in njegovi zakoni

Prvih pet kraljev nove dinastije v Babilonu se je posvečalo predvsem gradnji obrambnih naprav in poslopij, namenjenih bogoslužju in tudi čiščenju prekopov, ozemlje pa so pri tem le malo povečali. Šele Hammurabi je z zmagovitimi bojnimi pohodi razširil svoj imperij, tako da je segal od Marija ob Evfratu na severozahodu do Elama na vzhodu, z zmago nad Larso mu je uspelo prevzeti nasledstvo stare "kraljevine" Sumera in Akada.

Ne glede na vzpostavitev tega razmeroma kratkotrajnega imperija pa si je Hammurabi pridobil sloves predvsem s svojim zakonikom, zapisanim v akadščini, semitskem jeziku, ki je postal medtem - obenem s političnim razvojem - glavni mezopotamski jezik. Sumerščino so potlej uporabljali predvsem za verske obrede, medtem ko so civilizacijo, katere izraz je bila sumerščina, vsrkali Semiti in je še naprej uspevala.

Doslej v tedanjih dokumentih še nismo odkrili nobenega dokaza o uporabi Hammurabijevih zakonov, ni pa tudi znana nobena pritožba proti njim; zato njihova vloga in položaj še nista čisto jasna. Bržkone so ti zakoni pomenili poskus poenotiti prakso - zlasti glede zemljiške posesti - na ozemljih, na katerih so dotlej veljali različni predpisi. Uvesti enotnejše določbe od tistih, ki so se morda dotlej že uveljavile na raznih področjih.

Hammurabijevi nasledniki so vladali dolgo in nemoteno in čeprav v drugi polovici 18. Stl. pr.n.š. omenjajo Babilonu tujerodne Kasite (prišli so bržkone s severozahodnih gora in so najbrž bili Arijci), je očitno šele napad hetitskega kralja Muršiliša I. Leta 1595 pr.n.š. - ali kmalu zatem - povzročil razdejanje Babilona in padec Hammurabijeve dinastije, ki so se jo spominjali še veliko kasneje. Vendar Muršiliš Babilona bržkone ni nameraval trajno osvojiti. Vrzal je izpolnila neka kasitska dinastija, ki so ji kasneje pripisali kar 576 let trajajoče vladanje.

Temno obdobje babilona

Babilonija je Kasite vsrkala in v vmesnem obdobju, ki je trajalo več kakor 200 let, je bilo o njih le malo slišati. Sredi 14 stl. pr.n.š. pa se je kasitski kralj poročil s hčerjo asirskega kralja. Vendar je to zavezništvo pripeljalo do vojn in Babilonijo je leta 1235 pr.n.š. začasno osvojil in zasedel asirski vojaški kralj Tukulti-Ninurta I. Kasiti so pravzaprav obdržali Babilonijo v svojih rokah, vendar so njihovo dinastijo leta 1157 pr.n.š. strmoglavili Elamci.

Babilonija je pred koncem stoletja prešla v roke dinastija Isina, ki je pod Nebukadnezarjem I. (vladal 1124-1103 pr.n.š.) napravila konec elamskemu vmešavanju. Isinsko dinastijo so strmoglavili po dobrih sto letih politične stabilnosti. Naslednje obdobje negotovosti in državljanskih nemirov je končala vzpostavitev osme babilonske dinastije leta 997 pr.n.š.; Babilonija je nato celo stoletje vzdrževala tesne stike z Asirijo, katere moč je nenehno rasla.

Šalmanesar III. Asirski (vladal 858-824 pr.n.š.) je sprejel nalogo, da pomaga zatreti upor v Babiloniji; tedaj so se prvič pojavila mogočna kaldejska plemena iz južne Babilonije. Po vojnah z Asirijo in domačemu brezvladju se je povzpел na prestol Tiglatpilezar III. (vladal 744-727 pr.n.š.) kot mogoče asirski kralj, ki si je naposled prisvojil tudi babilonsko krono. Njegov naslednik Šalmanesar V. (vladal 726-722 pr.n.š.) je obema deželama vladal pet let. Sargon II. (vladal 721-705 pr.n.š.) in Sanherib (vladal 704-681 pr.n.š.) pa sta naletela na močan odpor Kaldejcev.

Usoda Babilona se je v 7 stl. pr.n.š. zelo spreminjala, dokler se ni povzpел na prestol "sin ničeta" Nabopolasar (vladal 625-605 pr.n.š.). Z njim se je začela velika doba babilonske civilizacije pod novobabilonsko ali kaldejsko dinastijo.

Vzpon Novobabiloncev

Babilon je leta 612 pr.n.š. pomagal Medijcem, da so premagali Ninive in Asirce. Sijajni poveljnik babilonske vojske Nebukadnezar II. (vladal 604-562 pr.n.š.) je razdejal Jeruzalem in odgnal njegove prebivalce v sužnost, gradil je velike spomenike in druge stavbe, zaradi katerih je postal Babilon eno izmed sedmih čudes sveta.

Nebukadnezarjevega sina so umorili, Babilonija pa je za vladanja pobožnega starinoslovca Nabonida še hitreje propadala. Babilon je nato leta 539 pr.n.š. brez boja osvojil perzijski kralj iz ahajmenidske dinastije, Kir Veliki (ok. 600-529 pr.n.š.) je leta 482 pr.n.š. mesto deloma razdejal; nemara bi ga bil obnovil Aleksander Veliki (356-323 pr.n.š.), če ne bi bil prav tam umrl.